

Plan-MER Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014

Nota Reikwijdte en Detailniveau

INHOUDSOPGAVE

1. Waarom een plan-MER bij POL2014	3
1.1. Aanleiding voor POL2014	
1.2. Agenda voor POL2014	
1.3. Aanpak planvormingsfase	
1.4. Waarom een plan-MER	
1.5. Nota reikwijdte en detailniveau	
2. Aanpak van het plan-MER op hoofdlijnen	6
2.1. Uitgangspunten	
2.2. Aanpak in twee fasen	
3. Probleemschets en beleidsopgaven	8
3.1. Fysiekruimtelijke voorwaarden topsectoren	
3.2. Strategie werklocaties	
3.3. Infrastructuur en bereikbaarheid	
3.4. Herstructurering wonen in bredere context	
3.5. Sturing (grootschalige) detailhandel	
3.6. Ruimte voor de Maas	
3.7. Natuur: EHS en provinciale ambities mensgerichte natuur	
3.8. Lawaaisport: zoekgebieden motorcrossgebieden	
3.9. Landbouw: zoekgebieden intensieve veehouderij resp. glastuinbouw	
3.10. Landschap	
3.11. Windenergie: zoekgebieden windturbines	
3.12. Ondergrond	
4. Wat wordt in het plan-MER onderzocht	17
4.1. Producten in het kader van het Plan-MER POL2014	
4.2. Fase 1: Beoordeling alternatieven voor een aantal onderwerpen	
4.3. Fase 2: Beoordeling integraal voorkeursalternatief	
4.4. Beoordelingscriteria, indicatoren en wijze van effectbepaling	
5. Opzet plan-MER	29
5.1. Indicatief productbeeld tussenrapport Plan-MER fase 1	
5.2. Indicatief productbeeld tussendocument "Hoofdlijnschets POL2014"	
5.3. Indicatief productbeeld Plan-MER, inclusief Globale Passende beoordeling	
6. Procedure	30
7. Relevant beleid	31

1. Waaron een plan-MER bij POL2014

1.1. Aanleiding voor POL2014

Provinciale Staten van Limburg hebben in december 2011 het Startdocument voor een integrale herziening van het POL vastgesteld. De keuze voor een brede, integrale herziening is mede ingegeven door:

- het provinciaal coalitieakkoord en de daaruit voortvloeiende programma's en heroverwegingen, met voornemens om taken en belangen te decentraliseren naar gemeenten of los te laten en de provinciale rol op bepaalde terreinen anders in te vullen;
- het landelijk regeerakkoord, de Bestuursafspraken tussen Rijk en medeoverheden, en de nieuwe Structuurvisie infrastructuur en ruimte met de daarin opgenomen decentralisatie van rijksbelangen en –taken op het gebied van ruimte, regionale economie en mobiliteit.

Het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) heeft de formele status van Structuurvisie (Wet Ruimtelijke ordening, Wro), Milieubeleidsplan (Wet Milieubeheer, Wm), Waterhuishoudingsplan (Waterwet, Wtw) en Verkeers- en vervoerplan (Planwet verkeer en vervoer). Dit zijn allemaal wettelijk voorgeschreven plannen. Sinds 2001 kiest Limburg ervoor om deze plannen in één omgevingsplan te integreren. Het huidige, tweede omgevingsplan, dateert uit 2006.

1.2. Agenda voor POL2014

In het Startdocument integrale herziening POL zijn proces en organisatie op hoofdlijnen geschetst. Met het vaststellen van de Agenda op 8 juni 2012 is door PS verder richting gegeven aan proces en inhoud.

Beide documenten zijn te raadplegen via www.limburg.nl/pol.

Bij de planvoorbereiding krijgen de onderstaande prioritaire onderwerpen de meeste aandacht:

1. Fysiekruimtelijke voorwaarden topsectoren
2. Strategie werklocaties (inclusief sturing kantoren)
3. Infrastructuur en bereikbaarheid
4. Herstructurering wonen in bredere context
5. Sturing (grootschalige) detailhandel
6. Ruimte voor de Maas
7. Natuur: EHS en provinciale ambities mensgerichte natuur
8. Lawaaisport: zoekgebieden motorcrossvoorzieningen
9. Landbouw: zonering intensieve veehouderij resp. glastuinbouw
10. Landschap
11. Windenergie: zoekgebieden windturbines
12. Ondergrond

1.3. Aanpak planvormingsfase

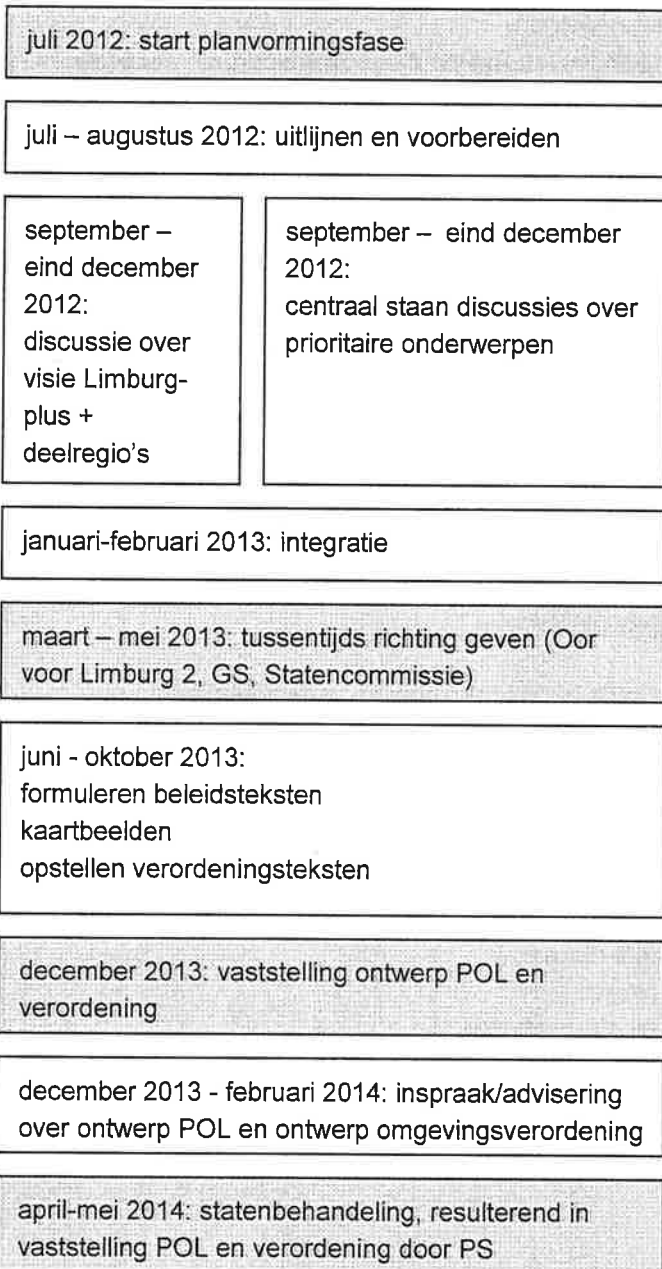
De planvormingsfase bestaat uit twee delen, gescheiden door een tussentijdse bespreking van de belangrijkste hoofdkeuzes met de regionale stakeholders, in GS en Statencommissie.

In het eerste deel staan discussies met stakeholders centraal over de twaalf prioritaire onderwerpen uit de Agenda. Hoe deze precies ingevuld wordt zal per onderwerp verschillen, en is mede afhankelijk van de opdracht die in de Agenda is vastgelegd. De discussie gaat in deze eerste fase vooral over rol

provincie, beleidskeuzes op hoofdlijnen en instrumenten, waaronder in elk geval over de inzet van de omgevingsverordening.

In de tweede fase, nadat er op hoofdlijnen nadere richting is gegeven, worden de hoofdkeuzes verder uitgewerkt en worden beleidsteksten gemaakt (ambities, rol, hoofdlijnen aanpak). Voor de onderwerpen die in de verordening een plek moeten krijgen, worden verordeningsbepalingen opgesteld.

Het proces ziet er in de tijd als volgt uit:

1.4. Waarom een plan-MER

Het POL is kaderstellend voor een uiteenlopende range aan ontwikkelingen. Voor een deel zijn dat ontwikkelingen die in de realisatiefase het m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingsplichtig kunnen zijn (o.g.v. het Besluit m.e.r. uit 2010). Enkele voorbeelden: de aanleg of wijziging van Maaskaden, wijziging/inrichting van meer dan 125 ha voor natuur en/of landbouw, oprichten/wijzigen van een intensieve veehouderij voor meer dan 40.000 stuks pluimvee of 750 zeugen, een diepboring voor geothermie, een windturbinepark van 15 MW of meer. Dit maakt dat het volledige POL2014 plan-MER plichtig is.

Een extra reden om een plan-MER op te stellen is dat er mogelijk (grensoverschrijdende) effecten zijn op Natura 2000 gebieden, waardoor een globale passende beoordeling (als onderdeel van het plan-MER) vereist is.

In de Agenda is aangegeven dat we ernaar streven het instrument zo in te zetten dat het ons helpt bij het onderbouwen van keuzes. We kijken daarbij breder dan alleen naar milieu-effecten. Daarmee is het dus meer dan alleen het invullen van een wettelijke verplichting.

1.5. Nota reikwijdte en detailniveau

De aanpak en scope van het plan-MER wordt vastgelegd in de Nota Reikwijdte en Detailniveau Plan-MER POL2014, de NRD.

In het concept van de NRD hebben we voorstellen gedaan hoe we het instrument MER op een slimme en doelmatige manier willen inzetten om ons te helpen bij het maken van beleidskeuzes in het POL. De concept NRD heeft in de periode van 27 augustus tot en met 7 oktober 2012 voor iedereen ter inzage gelegen. Dat heeft geleid tot 33 zienswijzen. Daarnaast is op 20 september via een POL-conferentie gericht in overleg getreden met de belangrijkste stakeholders om de aanpak en focus waar mogelijk in samenspraak te verbeteren.

Er is ook advies gevraagd aan de Provinciale Commissie Omgevingsvraagstukken (PCOL) en (op vrijwillige basis) aan de landelijke Commissie voor de m.e.r. Ook is de beoogde aanpak besproken in de Statencommissie Infrastructuur en Ruimte.

Op basis van de inspraak, adviezen en consultaties zijn verbeteringen aangebracht in de aanpak, en is 13 november 2012 de definitieve NRD door GS vastgesteld.

In de volgende paragrafen lichten we de aanpak van het plan-MER toe.

Na afronding van de eerste fase van het plan-MER zal er een aanvulling op deze NRD worden uitgebracht.

2. Aanpak van het plan-MER op hoofdlijnen

2.1. Uitgangspunten

We willen een plan-MER:

- waarin de belangrijkste keuzes globaal worden 'doorgerekend' op hun effecten voor mens, omgeving en economie; hiermee kiezen we voor een brede scope, breder dan volgens de m.e.r.-regelgeving vereist
- dat daarbij vooral gericht is op het in beeld brengen van verschillen tussen alternatieven
- dat past bij het hoofdlijnenkarakter van het POL
- dat aansluit bij de aanbevelingen uit Sneller & Beter (uitwerking aanbevelingen Commissie Elverding om de besluitvorming rond grote projecten te versnellen), waaronder de aanbeveling om enkel zinvolle effecten in beeld te brengen met focus op de betreffende planfase en door het vermijden van schijnnaauwkeurigheid
- dat gebruik maakt van beschikbare gegevens

2.2. Aanpak in twee fasen

We kiezen voor een aanpak in twee fasen.

In fase 1 van het plan-MER wordt ingezoomd op enkele van de prioritaire onderwerpen. Dat zijn onderwerpen waarbij sprake is van alternatieve beleidskeuzes met een behoorlijke impact op ruimte en milieu en waarvoor de alternatieven nu al voldoende concreet (ruimtelijk) uitgewerkt zijn.

- invulling herijkte ecologische hoofdstructuur (EHS)
- invulling provinciale ambities mensgericht groen
- zoekgebieden regionale lawaaisportcentra
- zonering intensieve veehouderij
- zonering glastuinbouw
- zoekgebieden windturbines
- zoek- en regiegebieden warmte-koudeopslag

Voor al deze onderwerpen kan er in de realisatiefase sprake zijn van projecten die instandhoudingsdoelen van Natura 2000 gebieden negatief beïnvloeden of anderszins m.e.r.- (beoordelings-) plichtig zijn.

In fase 1 brengen we voor alternatieven voor deze (sectorale) onderwerpen de effecten in beeld. Op basis van de resultaten van deze fase van het plan-MER en andere overwegingen, en de politiek-bestuurlijke discussie hierover, wordt voor elk onderwerp een voorkeursalternatief bepaald.

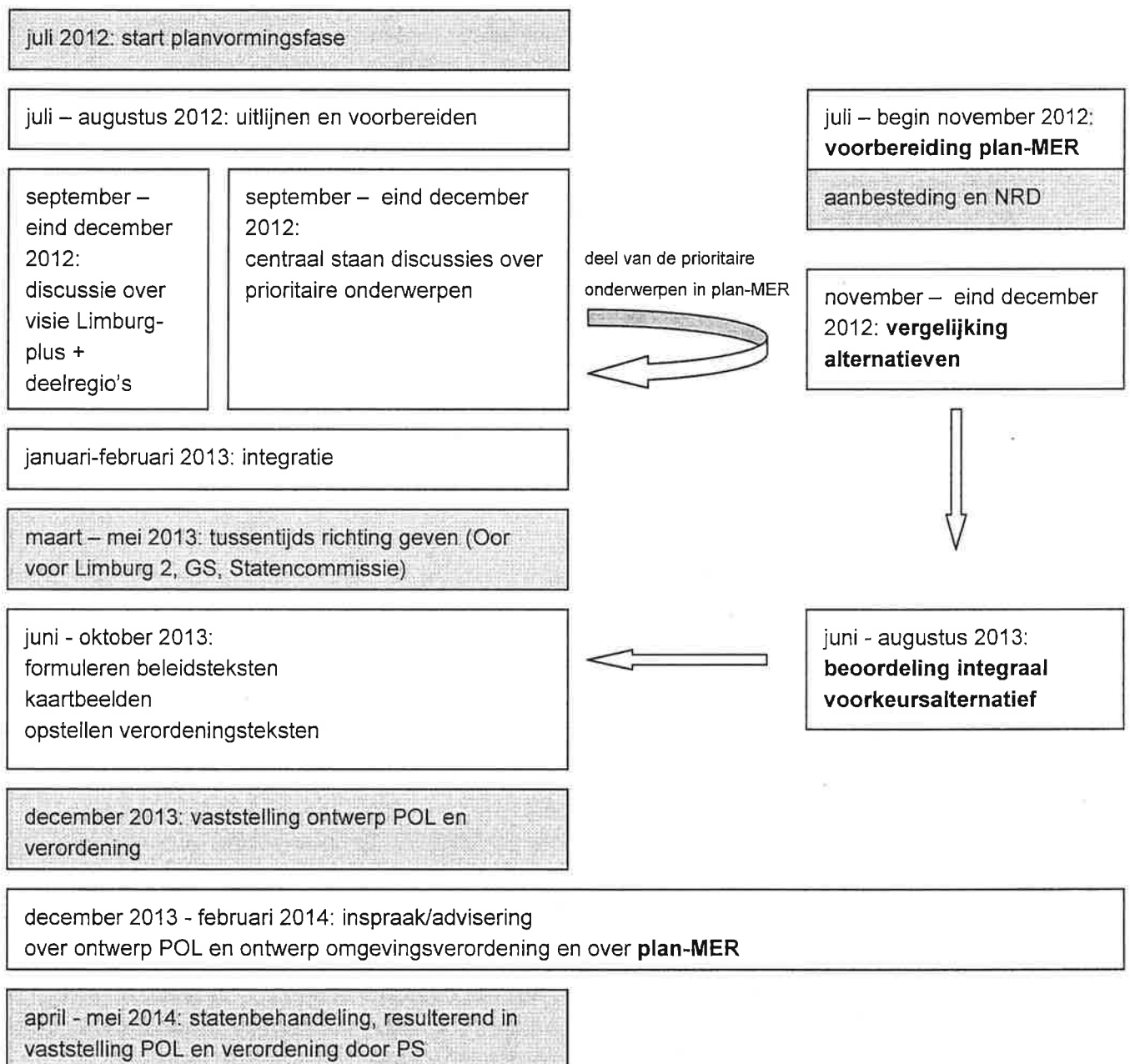
Voor de andere prioritaire onderwerpen heeft het plan-MER in fase 1 nog geen meerwaarde. Bij die onderwerpen is er vooral sprake van overleg met andere partijen en maatschappelijke discussie om te komen tot een aanpak van de thematiek waarbij het accent vooral ligt op strategie en rolverdeling. Er is nu nog onvoldoende zicht op de kaderstelling in POL.

In fase 2 worden de (thematische/sectorale) voorkeursalternatieven uit fase 1 samengesmeed tot een integraal voorkeursalternatief. Daarbij wordt dan ook de tegen die tijd uitgekristalliseerde geactualiseerde beleidskoers voor de andere prioritaire onderwerpen betrokken. Dit integraal voorkeursalternatief wordt gebiedsgericht (voor Limburg als geheel én voor Noord-, Midden- en Zuid-Limburg) vergeleken met de huidige én zich autonoom ontwikkelende situatie en zo mogelijk

geoptimaliseerd. Daarbij worden de (cumulatieve) effecten in beeld gebracht, en wordt beoordeeld op welke onderdelen er sprake is/ kan zijn van mogelijke significante effecten op Natura2000-gebieden. Verder wordt een indicatie gegeven van de noodzaak tot en richting van mitigerende en/of compenserende maatregelen. Daarmee wordt invulling gegeven aan de globale passende beoordeling.

In het ontwerp-POL wordt dit integrale voorkeursalternatief verankerd inclusief de bijbehorende aanpak gericht op de compensatie en mitigatie van negatieve effecten. In de gelijktijdig vast te stellen ontwerp-omgevingsverordening kunnen bepaalde onderdelen gedetailleerder worden vastgelegd. Dat geldt in elk geval voor de EHS.

Schematisch ziet het proces er als volgt uit.

3. Probleemschets en beleidsopgaven

In de Agenda POL2014 (onder meer in bijlage 3) wordt een beschrijving gegeven van de belangrijkste uitdagingen, ontwikkelingen en beleid op het gebied van economie en infrastructuur, wonen en leefomgeving, landelijk gebied (incl. natuur en water) en ondergrond.

In deze paragraaf vatten we de belangrijkste problemen en beleidsopgaven voor de twaalf prioritaire onderwerpen kort samen en leggen we uit welke keuzes aan de orde zijn die we in fase 1 van het plan-MER zullen uitwerken.

3.1. Fysiekruimtelijke randvoorwaarden topsectoren

Voor de economische ontwikkeling van Limburg zijn naast zaken als innovatiekracht, kennisinfrastructuur, arbeidsmarkt en onderwijs, zeker ook de fysiekruimtelijke vestigingscondities van belang: ruimte (werklocaties), bereikbaarheid (infrastructuur, aansluiting openbaar vervoer), energievoorziening, maar ook de bredere kwaliteit van het vestigingsklimaat (wonen, voorzieningen, landschap) die voor bedrijven en hun werknemers van belang is.

In de Agenda POL2014 wordt daarbij de focus gelegd op de wensen en behoeften voor de acht Limburgse topsectoren: chemie/materials, life science, agrofood, logistiek, vrijetijdseconomie (incl. retail), high tech systems, het financieel-administratief cluster en nieuwe energie. We willen de komende periode vooral in beeld krijgen welke opgaven er op fysiekruimtelijk vlak nog liggen om de ontwikkeling van de topsectoren te faciliteren.

Een oriënterende verkenning wijst uit dat er daarbij geen fundamentele keuzevraagstukken aan de orde zijn: er lijkt vooral behoefte om voort te bouwen op de richting en opgaven in het huidige POL, daarbij inspeland op nadere verkenningen op regionaal niveau (zoals MIRT-onderzoek Greenport Venlo, actualisatie Economische uitvoeringsagenda Midden-Limburg, Limburg Economic Development – LED). We werken dit de komende periode verder uit.

Er is onvoldoende houvast om dit onderwerp een plek te geven in fase 1 van het plan-MER.

3.2. Strategie werklocaties

Zoals bij het vorige punt aangegeven vormen werklocaties een belangrijk onderdeel van het vestigingsklimaat voor bedrijven. De huidige werkwijze bestaat eruit dat gemeenten en provincie in samenspraak zorgen voor voldoende locaties met de kwaliteit waar het bedrijfsleven om vraagt (met spelregels in het POL, een gezamenlijk jaarlijks te actualiseren Programma Werklocaties en regionale programmeringsoverleggen onder voorzitterschap van de centrumsteden). Deze werkwijze sluit aan bij de afspraken gemaakt in het Convenant Bedrijventerreinen 2010 (Rijk, IPO, VNG).

Limburg beschikt over 6.700 ha bedrijventerrein (netto). Daarvan is 5.700 ha uitgegeven (91% in gebruik, 4.5% leegstaand gebouw, 4.5% braakliggend kavel) en 1.000 ha restcapaciteit (50% direct uitgeefbaar, 50% wel bestemd maar nog niet bouwrijp gemaakt). Er lijkt daarmee ruim voldoende restcapaciteit voorhanden.

In de Agenda is gevraagd om samen met gemeenten en bedrijfsleven de huidige strategie nog eens goed tegen het licht te houden.

Vragen daarbij zijn ondermeer: Moet er nog extra ruimte geboden worden voor nieuwe terreinen of uitbreidingen van bestaande terreinen; is de huidige sturing voldoende effectief; moeten de provinciale regels voor segmentering/inrichting van bedrijventerreinen gehandhaafd blijven of kan dit aan de gemeenten worden overgelaten? Voor een beperkt aantal bedrijventerreinen zijn in het verleden begrenzingen in het POL vastgelegd. Voor een deel hiervan kan zoals aangegeven in de Agenda die aanduiding in het POL vervallen. We gaan dit met de gemeenten bespreken.

In de Agenda is ook bijzondere aandacht gevraagd voor de sturing van de voorraad kantoren. Dat in het perspectief van de ook in Limburg toenemende leegstand aan kantoren. De discussie hoe we samen met gemeenten en andere partners tot een goede sturing van de kantoorontwikkeling kunnen komen, maakt onderdeel uit van dit prioritair onderwerp 'herijking strategie werklocaties'.

Het gaat hier vooral over roldiscussies, niet om beleidskeuzes met forse ruimtelijke consequenties (stabilisatie is eerder aan de orde). Daarom zullen we niet op dit onderwerp inzoomen in fase 1 van het plan-MER.

3.3. Infrastructuur en bereikbaarheid

Een goede bereikbaarheid is van belang voor het economisch en maatschappelijk functioneren van regio's. Zoals gesteld in de Agenda is de bereikbaarheid van Limburg in het algemeen redelijk op orde, maar er blijft een aantal aandachtspunten. Het POL zal (vanuit een grensoverschrijdend perspectief) de ambities en toekomstige opgaven schetsen voor de bereikbaarheid via weg, rail, water en lucht, die met name liggen in de verdere optimalisering van de infrastructuur- en vervoersnetwerken en de betere benutting daarvan, de ontwikkeling en bereikbaarheid van de logistieke knooppunten en de verbetering van de internationale bereikbaarheid (w.o. OV). Daarmee wordt voortgebouwd op keuzes die gemaakt zijn in POL2006 en de POL-aanvulling PVVP. Mede op basis van een plan-MER is die koers destijds onderbouwd. Er is geen reden om nu in fase 1 van het plan-MER op dit onderwerp nader in te gaan.

3.4. Herstructurering wonen in brede context

Een goed vestigingsklimaat stelt eisen aan de kwaliteit van woningen, voorzieningen (winkels, scholen, sport en recreatie, maatschappelijke voorzieningen) en leefomgeving.

De herstructureringsopgave van de woningbouw is een van de grootste opgaven waar Limburg voor staat. De demografische omslag maakt die opgave des te groter. De behoefte aan het totaal aantal woningen stabiliseert en neemt in delen van Limburg zelfs af. Nieuwbouw en sloop kunnen daarom slechts in samenhang beschouwd worden.

In de Agenda wordt gevraagd om een strakkere sturing door de provincie op de (boven)regionale woningvoorraadontwikkeling. Voor Zuid-Limburg zet de Provincie daarbij in op sturing d.m.v. de omgevingsverordening. Dit is een onderwerp van discussie de komende periode. We gaan er in fase 1 van het plan-MER nog niet op in. In het POL worden namelijk geen concrete gebieden aangewezen waar nieuwe woningen komen of sloop moet plaats vinden.

3.5. Sturing (grootschalige) detailhandel

De ruimtelijke spreiding van de detailhandel heeft van oudsher bijzondere aandacht. Niet alleen vanwege het belang dat gehecht wordt aan een fijnmazige winkelstructuur, maar ook vanwege de betekenis van de detailhandel voor vitale (binnen)steden en kernen.

Sinds het moment dat de verantwoordelijkheid voor het detailhandelsbeleid bij de provincies en gemeenten gelegd is, hanteert de Provincie een beleid dat met name in de stedelijke gebieden de nodige ruimte geeft aan eigen afwegingen door samenwerkende gemeenten. De detailhandelssector is economisch van belang voor Limburg en vormt onderdeel van de Limburgse topsector vrijetijdseconomie.

De toenemende leegstand in deze sector, in combinatie met toenemend internetwinkelen en de economische crisis vraagt volgens het bedrijfsleven om een steviger sturing door de Provincie. De Agenda om met de steden/gemeenten een aanpak uit te werken voor de sturing van (grootschalige) detailhandel. Het gaat hier dus vooral om een roldiscussie. In fase 1 heeft de inzet van het MER geen meerwaarde.

3.6. Ruimte voor de Maas

Wettelijk geldt voor de Limburgse dijkkringgebieden langs de Maas een beschermingsregime van 1:250, dat wil zeggen: de genomen en te nemen maatregelen zijn van dien aard dat de waterafvoer (gemiddeld) maar eens in de 250 jaar tot problemen zal leiden. Dit wordt bereikt met de uitvoering van het Grensmaasproject, Zandmaas en werken die voortkomen uit de bestuursovereenkomst Waterveiligheid Limburg van 10 november 2011.

Door klimatologische veranderingen stijgen de maatgevende afvoeren (hoogwatergolven) van de Maas en dat zal naar verwachting nog toenemen. De maatgevende afvoer met een kans van eens per 250 jaar veranderde al van 3.275 m³ in 2002 tot 3.420 m³ in 2006 en groeit naar verwachting verder naar 3.615 m³ in 2050 tot 3.950 m³ in 2100. Voor de (middel)lange termijn zijn dan ook extra maatregelen nodig. Projecten als Oude Maasarm Ooijen-Wanssum, Masterplan Maasplassen en Maaspark Well dragen bij aan het bereiken van hoogwaterbescherming uitgaande van de verwachte toekomstige hogere afvoerregimes van de Maas. Ook de bovenstrooms van deze gebieden delen van de Maasvallei hebben daar (veelal over tientallen kilometers direct baat bij).

In het kader van het nieuwe Deltaprogramma Rivieren worden door het Rijk in 2015 besluiten genomen voor de programmatische aanpak van de hoogwaterbescherming op de langere termijn. De zogenoemde Deltabeslissingen.

Het proces daarvoor wordt aangestuurd door de Deltacommissaris. De Provincie Limburg treedt hierbij op als trekker voor het onderdeel Maas. In de periode 2012-2013 wordt op basis van gebiedsprocessen toegewerkt naar een voorkeurstrategie, die uiteindelijk in 2015 wordt vastgesteld. Het vigerende Nationale Waterplan geeft reeds indicaties voor de te bereiken verlagingen van de hoogwaterpieken.

In de Agenda POL2014 is dit opgenomen als een prioritair onderwerp, waarvoor een maatschappelijke discussie zal worden gehouden. Deze wordt gericht op het verkrijgen van draagvlak voor de problematiek, de mogelijke rol van de provincie daarbij, en op het krijgen van een indicatie van de haalbaarheid van de richting van maatregelen en gebiedsontwikkelingen. Dat kan aan de hand van de informatie vanuit een Quick-scan studie en de resultaten van de Delta gebiedsprocessen. Het levert een basis voor de inbreng bij de voorbereiding van het nieuwe Deltaprogramma én de duiding van de provinciale visie en rolopvatting in het nieuwe POL.

In 2010 is voor de Provincie een Quick-scan studie uitgevoerd (Ruimte voor de Maas, 2010) naar fysieke mogelijkheden van waterstandverlagende maatregelen in combinatie met gebiedsontwikkelingen. Daarbij is ook de ligging van waterkeringen langs de Maas betrokken. Om inzicht te krijgen in de lange-termijn opgave zijn de rivierkundige effecten van allerlei bekende, vaak nog globale, initiatieven voor gebiedsontwikkelingen meegenomen. De Quick-scan levert een aanzet voor een aanvullend pakket aan aanvullende maatregelen die ruimte bieden aan functies als natuur, landbouw, recreatie/toerisme, wonen, werken en grondstofwinning in een kwalitatief landschappelijk kader. Een goede werking van de retentiegebieden Lateraalkanaal-west en Lob van Gennep of het grondig herstel van het functioneren van het riviersysteem is essentieel voor het bereiken van de taakstellingen benedenstrooms van de betreffende retentiegebieden.

Het heeft geen meerwaarde om in fase 1 van het plan-MER extra op dit onderwerp in te zoomen.

3.7. Natuur: EHS en provinciale ambities mensgerichte natuur

Het natuurbeleid draagt bij aan het instandhouden van de biodiversiteit en aan de leefbaarheid. Voor het behoud van de biodiversiteit zijn op Europees niveau doelstellingen geformuleerd. Ook in Limburg ligt hier nog een opgave. Klimaatverandering zal de biodiversiteit verder onder druk zetten. Het (grensoverschrijdend) koppelen van de grote bestaande natuurgebieden is hiervoor een kansrijke maatregel.

In het huidige POL2006 is de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) als een aparte gebiedscategorie P1 op kaart 1 Perspectieven weergegeven. Die EHS is van nationaal belang en omvat ook Natura2000-gebieden en Kaderrichtlijn Water (KRW-)gebieden, die ook van Europees belang zijn. De EHS is onder te verdelen in bestaande natuur, nieuwe natuur (beoogde omzetting van agrarisch gebruik naar natuur) en beheersgebied (blijvend agrarisch gebruik, mogelijkheid voor subsidie voor agrarisch natuurbeheer).

Met het Rijk zijn in het Onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur afspraken gemaakt over herijking van de EHS. Voor Limburg betekent dit dat 4.500 ha minder nieuwe natuur ontwikkeld zal worden dan tot nu was voorzien. Provinciale Staten hebben eind 2011 ingestemd met deze reductietaakstelling en de uitgangspunten daarvoor. In 2016 wordt bezien of met deze reductietaakstelling in voldoende mate kan worden voldaan aan de Europese verplichtingen waaronder de soortenbescherming op basis van de Habitatrichtlijn.

De herijkte EHS, met een totale omvang van ca. 50.600 ha, moet, conform Agenda, vertaald worden in een nieuw kaartbeeld, op te nemen in POL2014 en (in gedetailleerdere vorm) in omgevingsverordening.

Grofweg betekent dit: het areaal te realiseren nieuwe natuur neemt af met 4.500 ha; naast de reeds gerealiseerde hectares blijft er dan nog 3.500 ha te ontwikkelen nieuwe natuur over. Bij het invullen daarvan moet in elk geval rekening gehouden worden met de nieuwe natuur nodig voor de Maaswerken (incl. Zandmaas 2) en alle nieuwe natuur nodig voor de veiligstelling van de Natura2000-gebieden en KRW-beken. Deze voorwaarden laten feitelijk geen keuzeruimte bij de invulling van de nieuwe natuur.

In het kader van fase 1 van het plan-MER zullen we onderzoeken hoe tot optimalisatie van de EHS gekomen kan worden: door het inzetten van 800 ha nog niet aangewezen/begrensde beheersgebieden en door verplaatsing van een deel van de in totaal 5.600 ha aan aangewezen beheersgebieden. Het gaat bij die verplaatsing met name om contractvrije beheersgebieden, die wel begrensd zijn maar waar de laatste jaren geen gebruik gemaakt is van de subsidiemogelijkheden.

In lijn met het coalitieakkoord 'Limburg, haal het beste uit jezelf' worden gebieden die buiten de nieuwe EHS vallen behoed voor onomkeerbare ontwikkelingen, en wordt toegewerkt naar hoge landschappelijke kwaliteiten, met een gevarieerd gebruik voor extensieve landbouw, ontwikkeling van verwevingelementen, mensgerichte natuur en slim beheer, met een adequate bescherming.

In de Agenda is ook opgenomen dat er in het POL een realistische aanvullende provinciale ambitie mensgericht groen moet worden vastgelegd.

In het POL2006 is de ambitie vastgelegd om jaarlijks 100 ha extra mensgerichte natuur rondom de 5 grote steden te realiseren.

In fase 1 van het plan-MER worden alternatieven voor de huidige insteek op hun effecten beoordeeld.

Het inzetten van mensgerichte groen meer algemeen op de nabijheid van bewoonde gebieden, en dan toegespitst op de voormalige EHSgebieden, die na herijking buiten de nieuwe EHS komen te vallen (zie hierboven), de samen te voegen POL-perspectieven P2 (provinciale ontwikkelingszone groen) en P3 (ruimte voor veerkrachtige watersystemen) en daarnaast het Nationaal landschap Zuid-Limburg. Inzetten op vooral kleinschalige landschapselementen in die zones of juist op meer robuustere groengebieden bijvoorbeeld nabij monumentale bebouwing?

3.8. Lawaaisport: zoekgebieden regionale lawaaisportcentra

Tot nu toe is de provincie Limburg zijdelings betrokken bij het vinden van geschikte motorsportlocaties.

De kansrijkheid van een initiatief is afhankelijk van de medewerking van de betreffende gemeente. De gebruikers proberen al jarenlang tevergeefs met de diverse overheden in gesprek te komen om hun hoge nood onder de aandacht te brengen. Motorsport als zodanig is geen zaak van provinciaal belang. De gemeenten kunnen dit in regionaal verband zelf oppakken. Voor voorzieningen op regionale schaal kan de provincie een meer actieve rol oppakken. Gebruik van bos- en natuurgebieden is wél een provinciaal belang.

Vanuit de regio wordt een beroep gedaan op de provincie om sturing te geven aan de realisatie van regionale motorsport- en/of lawaaisportcentra. N.a.v. de behandeling in Provinciale Staten is dit onderwerp als prioritair onderwerp aan de Agenda voor het nieuwe POL toegevoegd.

Naar aanleiding van de ervaringen in Noord-Limburg is de insteek dat er minimaal één motorsportcentrum per regio (Noord-, Midden- en Zuid-Limburg) gerealiseerd zou moeten worden zodat illegale situaties, ondermeer in bos en natuurgebieden, onder verwijzing naar een geschikt en legaal alternatief, een halt toegeroepen kan worden. In Noord-Limburg is op basis van een regionale analyse van potentieel geschikte locaties voor lawaaisportcentra uiteindelijk gekomen tot de keuze voor de nieuwe locatie van Circuit de Peel in de gemeente Venray.

Voor Midden-Limburg is recent onder de paraplu van de Gebiedsontwikkeling Midden-Limburg (GOML) een alternatievenonderzoek regionaal crossterrein GOML in gang gezet. De verdere concrete uitwerking van de plannen heeft echter vertraging opgelopen.

Voor de regio Zuid-Limburg is nog geen sprake van een alternatievenonderzoek, maar lopen er gesprekken tussen een initiatiefnemer en een grondeigenaar.

De ervaringen die met het proces in Noord-Limburg zijn opgedaan geven aanleiding om voor Midden-Limburg én Zuid-Limburg via een zorgvuldig zeef- en selectieproces (in POL-kader) te komen tot ruime zoekgebieden voor minimaal 1 regionaal lawaaisportcentrum per regio (indien de omstandigheden dat niet toelaten, behoren mogelijk wel een of meer lokale oefenterreinen tot de mogelijkheden).

In het kader van POL wordt daartoe voor deze beide regio's vanuit een groter aantal potentieel geschikte gebieden gekomen tot een beperkte selectie van zoekgebieden. Het is vervolgens aan initiatiefnemers en gemeente/regio om al dan niet over te gaan tot het daadwerkelijk selecteren van een locatie.

Bij deze aanpak past het om in de eerste fase van het plan-MER te werken aan het selecteren van ruime zoekgebieden op basis van een globale beoordeling van effecten op mens, recreatie en natuur. Afhankelijk van de resultaten van de discussie en keuzes met betrekking tot de provinciale rolopvatting bekijken we of we de resultaten in het POL moeten vastleggen of dat een ander plan zoals een (inter)gemeentelijke structuurvisie zich daar beter voor leent.

3.9. Landbouw

3.9.1. Zonering intensieve veehouderij

De concentratie van intensieve veehouderijbedrijven in delen van Noord- en Midden-Limburg heeft daar geleid tot een hoge milieudruk van vooral ammoniakemissies, fijn stof en stank. Dat heeft ook gezondheidseffecten. Mede onder invloed van wet- en regelgeving (o.a. mestwetgeving, Natura2000, huisvestingseisen) zijn de ammoniakemissies tussen 2003 en 2009 gedaald met 9%. Verdere reducties zijn technisch mogelijk, maar duur en zouden vanuit bedrijfsoptiek bij voorkeur moeten samenvallen met de investeringsritmes van bedrijven. De achtergronddepositie van ammoniak/stikstof is voor Natura2000-gebieden nog steeds (veel) te hoog. Door een programmatische aanpak stikstof (PAS) wordt gewerkt aan een oplossing waarbij invulling wordt gegeven aan het tegemoetkomen aan de eisen vanuit de Europese regelgeving voor Natura2000 gebieden en ruimte wordt geboden voor bedrijfsontwikkeling in combinatie met realisatie van ondermeer emissiearme stalsystemen en mestverwerking.

In het kader van de Innovatieagenda Duurzame Veehouderij Limburg (Induvel) werken alle betrokken partijen aan het realiseren van de meest duurzame en innovatieve veehouderij van Nederland e.o. De provincie is vanuit meerder invalshoeken betrokken.

De ruimtelijke sturing van de doorontwikkeling en/of nieuwe vestigingslocaties van intensieve veehouderij bestaat uit een zonering intensieve veehouderij in Noord- en Midden-Limburg, in combinatie met een sturing op de kwaliteit van de individuele locaties (omgevingsvergunning, BOM+). Via de POL-aanvulling Reconstructieplan (2004, 2006) is in POL2006 de zonering intensieve veehouderij vastgelegd: extensiveringsgebieden (uitbreiding verboden), verwevingsgebieden (geen nieuw vestigingen) en landbouwontwikkelingsgebieden (zoekgebied voor -clusters van-nieuwvestigingen). Deze zonering en bijbehorende regels werken direct door naar bestemmingsplannen. De zonering intensieve veehouderij komt voort uit de Reconstructiewet. Deze wet zal in 2013 verdwijnen en daarmee ook het Reconstructieplan.

In de afgelopen 8 jaar is gebleken dat er relatief gezien weinig nieuwvestigingen aan de orde zijn geweest. Het gaat vooral om doorgroei vanuit bestaande bedrijfslocaties. Door alle relevante gemeenten is in structuurvisies of via bestemmingsplannen een nadere uitwerking (en selectie) gegeven aan de landbouwontwikkelingsgebieden. *Daarbij zijn niet alle LOG's overgenomen en/of nader uitgewerkt. De LOG's zouden deels kunnen komen te vervallen*
De zonering intensieve veehouderij zou hierop aangepast kunnen worden.

In de Agenda is aangegeven dat in het kader van het POL onderzocht wordt of een vereenvoudiging van de huidige zonering in combinatie met heroverweging van de bijbehorende spelregels en provinciale rolopvatting mogelijk is. Hierbij wordt ook de lopende discussie betrokken over megastallen en biomassa-installaties en duurzame ontwikkeling.

In fase 1 van het plan-MER worden alternatieven voor de huidige insteek op hun effecten beoordeeld.

3.9.2. Zonering glastuinbouw

De zonering glastuinbouw komt voort uit autonoom beleid sinds POL2001, aanhakend bij rijksbeleid gericht op de concentratie van glastuinbouw. Het betreft een 3-sporenbeleid: de beste mogelijkheden binnen de projectvestigingsgebieden en werklandschap klavertje 4, doorontwikkeling en incidentele nieuwvestiging in concentratiegebieden, beperkte uitbreidingsmogelijkheden in de overige gebieden en dan in combinatie met bijdragen aan sloop van kassen.

Voor de POL-perspectieven P1 (EHS), en (behoudens een aantal uitzonderingen) P2, wordt ingezet op "nee,tenzij" en een afbouw van de glastuinbouw. Voor P3 en binnen het Nationaal Landschap Zuid-Limburg is reeds decennia sprake van een ontmoedigingsbeleid m.b.t. glastuinbouw.

In de afgelopen 10 jaar is gebleken dat de groei voor ca. 50% is bepaald door doorgroei van bestaande bedrijven buiten de concentratiegebieden en projectvestigingsgebieden.

Door alle relevante gemeenten in NMLimburg is inmiddels in structuurvisie of via bestemmingsplannen een nadere uitwerking (en selectie) gegeven aan de concentratiegebieden glastuinbouw. De zonering in POL zou hierop aangepast kunnen worden.

Er is sprake van een duidelijke trendbreuk in de schaalgrootte van bedrijven, ketenverkorting binnen de sector en het omgaan met energie en biomassa. Ook is er meer aandacht voor allianties met andere functies bv. vanwege uitwisseling van energie en grondstoffen.

In de Agenda wordt ingezet op een vereenvoudiging van de huidige zonering in combinatie met heroverweging van de bijbehorende spelregels en provinciale rolopvatting.

In fase 1 van het plan-MER worden alternatieven voor de huidige insteek op hun effecten beoordeeld.

3.10. Landschap

De verschijningsvorm van het huidige landschap vormt voor een belangrijk deel de Limburgse identiteit. Het landschap is de resultante van hoe we met ondergrond, water, natuur, landbouw, toerisme, cultuurhistorie, erfgoed, wonen, infrastructuur en bedrijvigheid omgaan. De vermaatschappelijking van het landelijk gebied zet door; de inrichting als gebruiksgebied voor burgers en recreatieondernemers vraagt steeds meer aandacht naast het landbouwkundig gebruik door boeren. De kwaliteit van het landschap is een belangrijke factor voor een goed vestigingsklimaat. Tijdens de bestuurlijke bijeenkomsten is het belang onderstreept van landschappelijke kwaliteit als beeldbepalende vestigingsfactor waar zorgvuldig mee moet worden omgegaan, met onder meer het Nationaal Landschap Zuid-Limburg als icoon.

In de Bestuursafspraken is de verantwoordelijkheid en regie voor behoud en ontwikkeling van platteland en landschap door het Rijk volledig bij provincies en gemeenten gelegd. Nederland is nog steeds gehouden aan de Europese Landschapsconventie, en de provincies zijn het aangewezen gremium om zorg te dragen voor het landschapsbeleid.

Onze partners verwachten van ons vooral een inspirerende, verleidende en faciliterende rol. In de Agenda voor het nieuwe POL wordt ingezet op een selectieve rol van de provincie. Die is toegespitst op een select aantal gebieden en kernkwaliteiten. Die gebieden zijn het Nationaal Landschap Zuid-Limburg, en het gebied dat bestaat uit de POL-perspectieven P2 (provinciale ontwikkelingszone groen), P3 (veerkrachtige watersystemen) en de voormalige EHSgebieden, die na de herijking buiten de nieuwe EHS komen te vallen (en dat als 'groen-blauwe mantel' kan worden aangeduid). De kernkwaliteiten in deze gebieden zijn o.a. uiteengezet in het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg en de Landschapsvisie Zuid-Limburg, en omvatten ook monumentale cultuurhistorische objecten in hun context. Die rol en een daarbij behorende aanpak (een mix van faciliterende, stimulerende en sturende instrumenten) wordt in de planvormingsfase nader uitgewerkt.

In fase 1 van het plan-MER zal worden ingegaan op alternatieven voor de invulling van de provinciale ambities gericht op mensgericht groen (zie 3.7). Daarbij worden de landschappelijk waardevolle gebieden nadrukkelijk meegewogen als mogelijke plek om die ambities in te vullen.

De beoogde selectieve provinciale rol impliceert dat voor de landschappelijke kwaliteit van de gebieden buiten de EHS, het Nationaal Landschap Zuid-Limburg en de groenblauwe mantel, de primaire verantwoordelijkheid ligt bij gemeenten. Via sectorwetgeving blijft de Provincie hier wel

betrokken bij monumenten (cultuurhistorische en aardkundige monumenten en aandachtsgebieden). De discussie zal zich ook richten op de invulling van die rol.

De Agenda gaat uit van samenvoeging van de POL-perspectieven P2 en P3 (de groenblauwe mantel). Beide omvatten een vergelijkbare mix van gebieden: landschappelijk waardevolle, bebouwingsarme landbouwgebieden gelegen in beekdalen, in het Maasdal, op de steilere hellingen en in ecologische verbindingzones. Ook in ontwikkelingsmogelijkheden voor bepaalde functies zijn er veel overeenkomsten, zeker nu P2 niet langer in beeld is als zoekgebied voor natuurcompensatieverplichtingen (o.g.v. het Onderhandelingsakkoord Natuur is daarvoor nu vooral de EHS zelf in beeld). Bij deze samenvoeging zullen ook de voormalige EHSgebieden die na de herijking niet meer behoren tot de nieuwe EHS worden betrokken. De consequenties van samenvoeging worden de komende periode uitgewerkt. Ook de begrenzing zal in dat verband kritisch bekeken worden. Er zijn onvoldoende aanknopingspunten om hier in fase 1 van het MER op in te gaan.

3.11. Windenergie: zoekgebieden windturbines

Limburg heeft op dit moment geen specifiek windenergiebeleid. Er is geen lange termijn ambitie geformuleerd (wel is er aangehaakt bij de afspraken over het te realiseren vermogen in het BLOW-convenant: 30 MW), het initiatief voor plaatsing van windturbines wordt aan de markt overgelaten. Er is, met uitzondering van de POL-aanvulling Gebiedsontwikkeling Klavertje 4, geen specifiek ruimtelijk beleidskader voor de plaatsing van windturbines.

De Europese energiestrategie richt zich ondermeer op energie-efficiëntie en een meer duurzame opwekking met als doel een duurzame economische groei en het beperken van de CO₂-uitstoot. Nederland levert aan deze strategie een actieve bijdrage. Het rijk heeft o.a. de ambitie gericht op 6000 MW windturbinevermogen op land in 2020. Voor iedere Provincie zal een realisatienorm gaan gelden voor opgesteld windvermogen in 2020. Dit zal door het rijk worden vastgelegd in een AMvB onder de Elektriciteitswet. Vooralsnog wordt uitgegaan van een Limburgse bijdrage van 90-120 MW. In de Crisis en Herstelwet (CHW) zijn extra juridische instrumenten opgenomen om deze ambitie te helpen realiseren. Zo heeft de Provincie de verplichting om een Provinciaal Inpassingplan (PIP) op te stellen voor windparken met een omvang van 5-100 MW, wanneer initiatiefnemers van gemeenten onvoldoende medewerking krijgen en de realisatienorm nog niet gerealiseerd is.

In de Agenda hebben Provinciale Staten gevraagd om een visie te ontwikkelen op de vestigingsmogelijkheden voor windenergie. In fase 1 van het plan-MER worden alternatieven vergeleken.

3.12. Ondergrond

Er worden steeds meer claims op de ondergrond gelegd. Het gaat hierbij om het exploiteren en/of benutten van de ondergrond (bijv. grondstoffen, drinkwaterwinning, bodemenergie) en tevens om het behouden van waardevolle kwaliteiten (bijv. aardkunde, biodiversiteit, archeologie). Maatschappelijke ontwikkelingen leiden ook tot nieuwe opties, zoals opslag van CO₂ en andere stoffen in de ondergrond en winning van schaliegas.

De benutting van de ondergrond kent echter ook grenzen. Zo is de winning van grondstoffen eenmalig en onomkeerbaar en kan een te intensief gebruik van de ondergrond leiden tot milieuproblemen. Daarnaast blijkt dat verschillende vormen van ondergrondgebruik elkaar kunnen versterken (warmte-opslag – grondwatersanering), terwijl andere elkaar juist in de weg kunnen zitten (grondwaterwinning – schaliegaswinning). Een optimaal gebruik van de ondergrond vraagt derhalve

om ordening. Uiteindelijk gaat het om het vinden van de optimale balans tussen benutten en beschermen, waarbij zo nodig herstel aan de orde is.

Om te komen tot een duurzaam gebruik van de Limburgse ondergrond is in de Agenda gevraagd om een visie op de ontwikkelingen in de ondergrond. Hiertoe worden de bestaande belangen en reserveringen herijkt. Ten aanzien van de nieuwe ondergrondthema's wordt de provinciale rol bepaald, en van daaruit een visie ontwikkeld. Uit de integratie van de verschillende ondergrondbelangen zal duidelijk worden hoe kan worden omgegaan met deze belangen onderling (bestaand en nieuw) en in relatie tot het gebruik van de bovengrond.

In het kader van de m.e.r. is met betrekking tot de ondergrond vooral de vraag van belang hoe de ondergrond optimaal kan worden benut ten behoeve van de winning van bodemenergie door middel van warmte-koudeopslag (WKO). Hiertoe wordt in fase 1 van de m.e.r. een aantal alternatieven op hun effecten beoordeeld.

4. Wat wordt in het kader van het plan-MER onderzocht

4.1. Producten in het kader van het plan-MER POL2014

Fase 1

In de eerste fase wordt met behulp van het MER-instrument een verkennend onderzoek gedaan naar de mogelijke implicaties (omvang van beoogde en niet of minder beoogde effecten) van enkele alternatieve beleidsstrategieën voor een 7-tal onderwerpen.

Dit resulteert in een **tussenrapport Plan-MER fase 1**.

Tegelijkertijd wordt in parallelprocessen overleg gevoerd en samengewerkt met de meest betrokken stakeholders gericht op het actualiseren/herijken van de visies op Limburg+ en voor de regio's Noord, Midden en Zuid, in wisselwerking met de discussies over de diverse prioritaire onderwerpen.

De resultaten van al deze discussies en analyses en het tussenrapport Plan-MER fase 1 worden op elkaar afgestemd en vertaald naar een tussendocument "**Hoofdlijnenschets POL2014**".

Dit tussendocument bevat de gemotiveerde kern van de geactualiseerde (regionale) visies en ambities zoals die in POL2014 gaan landen en markeert daarbij de veranderingen in beleidstrategieën t.o.v. POL2006. Hierover wordt in 'Oor voor Limburg 2'-bijeenkomsten in maart 2013 bestuurlijk overleg gevoerd met de regionale partners, en advies gevraagd aan de PCOL. De bijgestelde Hoofdlijnenschets POL2014 vormt na bespreking in de Statencommissie (mei 2013) de basis voor een verdere uitwerking in de vorm van een ontwerp POL2014, een ontwerp Omgevingsverordening 2014 en andere ontwerp-besluiten.

Fase 2

De hoofdlijnenschets POL2014 vormt in fase 2 ook de basis voor het plan-MER en globale passende beoordeling bij POL2014.

Hiertoe zal in maart 2013 een aanvullend, deel 2, worden gemaakt bij de Nota Reikwijdte en detailniveau (NRD). Deze zal in maart 2013 voor aanvullend advies worden voorgelegd aan de commissie m.e.r. De definitieve versie van deel 2 van het NRD wordt eind mei 2013 aan GS voorgelegd samen met het in de Staten(commissie) in mei 2013 besproken tussendocument "Hoofdlijnenschets POL2014". Vervolgens start fase 2 van het opstellen van het Plan-MER. Het resultaat van fase 2 is het **Plan-MER POL2014** en de **Passende Beoordeling POL2014**.

Beide documenten worden, samen met het ontwerp-POL2014, ontwerp-Omgevingsverordening en andere ontwerp-besluiten, eind 2013 vrijgegeven voor inspraak. Dan vindt ook een toetsing plaats door de Commissie m.e.r. van het Plan-MER en Passende beoordeling.

4.2. Fase 1: Beoordeling alternatieven voor een beperkt aantal onderwerpen

In de oriëntatiefase is voor de verschillende beleidsvelden in het POL nagegaan wat de onderliggende problematiek is en in hoeverre er sprake is van trendbreuken. In de bijeenkomsten Oor van Limburg is aan onze regionale stakeholders gevraagd naar hun visie (voor "2030") op de regionale ontwikkeling en wat in hun ogen de belangrijkste opgaven en aandachtspunten voor POL2014 zijn. Deze informatie en kennis is vertaald naar de door PS (juni 2012) vastgestelde "Agenda POL2014 op hoofdlijnen" met richtinggevende uitspraken voor de planvoorbereiding.

In fase 1 richten we ons op alternatieven voor een beperkte selectie van onderwerpen. Pas in fase 2 wordt de volle bandbreedte van onderwerpen in onderlinge samenhang van het POL beoordeeld.

Op basis van de analyse in de vorige paragraaf komen in onze ogen de volgende onderwerpen in aanmerking voor een vergelijking in fase 1 van het plan-MER:

- invulling herijkte EHS
- invulling provinciale ambities mensgericht groen
- zoekgebieden regionale lawaaisportcentra
- zonering intensieve veehouderij
- zonering glastuinbouw
- zoekgebieden windturbines
- zoek- en regiegebieden warmte-koudeopslag

De te onderzoeken alternatieven vloeien steeds logisch voort uit de probleemschets (hoofdstuk 3). In onderstaande tabel benoemen we ze kort, eronder worden ze toegelicht.

Onderwerp	Alternatief 0	Alternatief 1	Alternatief 2	Alternatief 3
Invulling herijkte EHS	Ligging EHS blijft gelijk. 3500 ha nieuwe natuur pas op lange termijn Prioriteit voor Natura 2000, Maas, KRW.	Ligging EHS blijft gelijk 3500 ha nieuwe natuur wordt zoekgebied voor inzet van beheergebied.	EHS 3500 ha kleiner. Vrije ha beheergebied zoveel mogelijk naar ZL	EHS 3500 ha kleiner Vrije ha beheergebied naar verbindingzones én/of leefgebieden van Europees beschermde soorten.
Invulling provinciale ambities mensgericht groen	Jaarlijks 100 ha nabij de 5 grote steden.	Jaarlijks 100 ha nabij steden en dorpen in de groenblauwe mantel en/of in Nationaal Landschap	Jaarlijks 100 ha nabij steden en dorpen in het Nationaal Landschap Zuid-Limburg.	Jaarlijks 100 ha in de groenblauwe mantel in geheel Limburg.
Zoekgebieden regionale lawaaisportcentra	Geen eigenstandig provinciaal beleid.	Per regio streven naar één regionaal lawaaisportcentrum. Focus op voormalige groeves/ stortlocaties	Idem als 1. Focus op doorgroei vanuit bestaande crossvoorzieningen	Idem als 1. Focus op nieuwe locaties ver van woonkernen én natuur.
Zonering intensieve veehouderij	Handhaven huidige zonering.	Handhaven van systeem met 3 zones. Minder landbouwontwikkelingsgebieden.	Extensiveringszones handhaven. Nieuwe vestigingsgebieden als agglomeratielandbouw op of bij bestaande werklocaties.	Extensiveringszones handhaven. Doorontwikkeling van bestaande IV-bedrijven.
Varianten in clustervorming				
Zonering glastuinbouw	Handhaven bestaande zonering	Samenvoegen in POL van projectvestiging- en concentratiegebieden.	Idem als 1. Nieuwe gebieden voor de vestiging van (o.a.) glastuinbouw aansluitend aan kernen en stedelijk gebied in NM-Limburg.	Idem als 1. Doorontwikkeling bedrijven in combinatie met andere functies
Zoekgebieden windturbines	Taakstelling 30 MW, clusters van minimaal drie turbines. Geen actief beleid. Geen zoekgebieden.	Taakstelling 90-120 MW, invalshoek landschap: Focus bij zoeken: Geen plaatsing in kwetsbare landschappen en natuurgebieden.	Taakstelling 90-120 MW, invalshoek economie: Focus bij zoeken: Plaatsing op/nabij grotere bedrijventerreinen, LOG's en projectvestigingen glastuinbouw	Taakstelling 90-120 MW, invalshoek mens: Plaatsing in gebieden met weinig woningen, zo ver mogelijk van woonkernen
varianten voor clusteromvang en opstellingsvorm voor alle alternatieven gelden uitsluitingsgebieden met wettelijke beperkingen				
Zoek- en regiegebieden warmte-koudeopslag	Handhaven huidig beleid.	Als alternatief 0 plus: Afbakenen van zoekgebieden voor WKO (kansrijke ondergrond) Stimuleren WKO. Individuele benadering van initiatieven.	Als alternatief 1, plus: Binnen de zoekgebieden WKO afbakenen van regiegebieden met sterke nadruk op ordening én optimalisatie van WKO-toepassingen.	

Toelichting op de voorgestelde alternatieven

Invulling herijkte EHS

Alternatief 0 betreft handhaving van de huidige situatie. Enerzijds is dit in strijd met het bestuurakkoord Natuur tussen IPO en Rijk waarin wordt ingezet op inkrimping. Anderzijds lijkt dit wél in lijn met het recente regeerakkoord (29-10-'12), die ondermeer de volgende tekst bevat:

"De ecologische hoofdstructuur wordt uitgevoerd, inclusief de verbindingzones, maar we nemen er meer tijd voor. Daarom maken we afspraken met provincies en natuurbeheerorganisaties over prioriteiten, tijdpad en de inzet van middelen. Bij een evaluatie in 2016 betrekken we de effecten van planologische claims".

Bij deze variant wordt bij de realisatie van nieuwe natuur prioriteit gegeven aan de nog resterende opgave voor de Natura2000 gebieden, Kaderrichtlijn water gebieden en Maaswerken. De overige ha's nog niet gerealiseerde nieuwe natuur behoud die status en planologische bescherming, maar de realisatie is een zaak voor de langere termijn.

Alternatief 1 (is nieuw) gaat ook uit van een EHS die qua ligging en omvang ongewijzigd blijft en daarmee ook de planologische bescherming. Echter in dit geval wordt in lijn met het bestuursakkoord de nog resterende opgave voor nieuwe natuur 3.500 ha kleiner en beperkt tot de Natura2000 gebieden, Kaderrichtlijn-watergebieden en Maaswerken. De vervallen nieuwe natuur wordt omgezet in zoekgebied voor beheergebied. Hierdoor is er in een groter gebied ruimte voor beheersovereenkomsten. Voor de inzet van beheersovereenkomsten wordt gewerkt met een ruime jas regeling. Binnen deze "ruime jas" is echter ook ruimte voor de inzet van ondermeer compensatieverplichtingen of kwaliteitsverbetering in verband met het Limburgs kwaliteitsmenu. Indien in de toekomst weer financiële ruimte komt voor de realisatie van extra nieuwe natuur dan vormt de ruime jas aan beheergebieden daarvoor de zoekruimte.

Alternatief 2 gaat uit van een herijkte en qua omvang kleinere EHS. Voor de vervallen onderdelen van de EHS vervalt de planologische bescherming van de EHS (maar wordt onderdeel van de groen-blauwe mantel met bijbehorende spelregels). Conform de afspraken met het Rijk wordt de omvang van de onderdelen van de EHS met de status nieuwe natuur 3.500 ha kleiner. De voorwaarde om rekening te houden met de nieuwe natuur nodig voor de Maaswerken en de veiligstelling van de Natura2000-gebieden en KRW-beken maakt dat er in andere gebieden de nog niet verplichte ha's nieuwe natuur worden geschrapt. Door een optimalisatieslag met de inzet van contractvrije beheersgebieden, worden ontstane maar onwenselijke "gaten" opgevuld met lokale contractvrije ha's beheersgebied. Hoofdlijn is verder dat de nog niet aangewezen ha's beheergebied (bijeen zo'n 800 ha) én contractvrije ha's beheergebied (een deel van de aangewezen 5600 ha) zoveel mogelijk worden (her)begrensd in Zuid-Limburg (hellingen en beekdalen).

Alternatief 3 is gelijk aan alternatief 2 wat betreft de nieuwe natuur. Voor de inzet van nog niet aangewezen ha's beheergebied (bijeen zo'n 800 ha) en contractvrije ha's (een deel van de aangewezen 5600 ha) wordt echter een andere strategie gevolgd. Er wordt zoveel mogelijk regionaal (her)begrensd gericht op het instandhouden van de verbindingzones met (concreet geplande) ecoducten én de leefgebieden van Europees beschermde soorten. Hierbij vindt dus geen overheveling van ha's beheersgebied van Noord- en Midden-Limburg naar Zuid-Limburg plaats.

Invulling provinciale ambities mensgericht groen

Alternatief 0 betreft handhaving van de huidige provinciale ambities gericht op realisatie van mensgerichte natuur rondom de vijf grote steden: Venlo, Roermond, Sittard-Geleen, Parkstad, en Maastricht. Het gaat hierbij om robuuste elementen én een functieverandering van landbouwgrond naar recreatief natuur/bos. De provincie is in principe initiatiefnemer en (mede)financier van het inrichten van deze nieuwe mensgerichte natuur en hanteert een jaarlijkse taakstelling van (gemiddeld) 100 ha.

Alternatief 1 laat de inperking naar de 5 grote steden los. Nu is de ambitie voor mensgericht groen gericht op het landelijk gebied in heel Limburg, d.w.z. in de nabijheid van bewoonde gebieden in het nationale Landschap Zuid-Limburg, en in de nabijheid van bewoonde gebieden in de groen-blauwe mantel. De groen-blauwe mantel is de nieuwe benaming voor de samen te voegen perspectieven P2 en P3 (ook de huidige EHS-gebieden, die na de herijking geen onderdeel meer uitmaken van de nieuwe EHS worden in fase 2 bij de groen-blauwe mantel gevoegd).

Bij de invulling van mensgericht groen wordt gedacht aan de inbedding van historische bebouwing, realisatie van landschapselementen en het verbeteren van recreatieve toegankelijkheid.

Voor de verkenning van dit alternatief wordt uitgegaan van jaarlijks 100 ha binnen de groen-blauwe mantel ha in het landelijk gebied en/of binnen het Nationaal Landschap Zuid-Limburg in de vorm van (vrij) kleinschalige elementen binnen loopafstand van steden en dorpen.

Voor de groen-blauwe mantel wordt uitgegaan van een ontwikkelingsgerichte basisbescherming.

Binnen het Nationaal Landschap vallen de nieuwe elementen onder de planologische bescherming van het ja-mits beleid.

In alternatieven 2 en 3 worden de provinciale ambities geografisch gezien selectiever ingevuld. Bij alternatief 2 wordt de inzet van jaarlijks 100 ha aan (vrij) kleinschalige elementen geconcentreerd in het Nationaal Landschap Zuid-Limburg, in het nabij bewoonde gebieden gelegen landelijk gebied. Die nieuwe elementen vallen onder dezelfde planologische bescherming als die geldt voor de kernkwaliteiten in het Nationaal Landschap (ja, mits).

Bij alternatief 3 wordt ingezet op jaarlijks 100 ha aan kleinschalige elementen in de gehele groen-blauwe mantel van Limburg.

Zoekgebieden regionale lawaaisportcentra

Alternatief 0: Handhaven huidig beleid, d.w.z. geen actief beleid ten behoeve van lawaaisport.

Vanuit andere beleidsvelden wordt indien relevant regulerend opgetreden, bv. vanwege stiltegebieden, Natura2000 gebieden. Op verzoek van gemeenten of andere partijen wordt advies of hulp gegeven bij het oplossen van specifieke probleemsituaties.

Bij de alternatieven 1, 2 en 3 kiest de provincie voor een actieve rol. Ambitie is om per regio te komen tot een regionaal lawaaisportcentrum, in aanvulling op de nu reeds aanwezige voorzieningen en/of gericht op het voorkomen of wegnemen van illegale situaties.

In POL2014 wordt voor Midden en Zuid-Limburg een beperkt aantal (5-10) geschikte zoekgebieden opgenomen voor zo'n regionaal lawaaisportcentrum. De concrete invulling en locatiebepaling van het lawaaisportcentrum is een zaak voor sportverenigingen en de regionale gemeenten.

Op basis van een grove zeef worden de te beoordelen potentiële zoekgebieden afgebakend. Daarbij worden gebiedsdelen met beperkende wet- en regelgeving buiten beschouwing gelaten, zoals Natura 2000 gebieden, EHS, waterwingebied, Winterbed Maas, stiltegebieden, plattelandskernen, stedelijke bebouwing. Het lawaaisportcentrum wordt ten behoeve van een globale beoordeling binnen ieder potentieel zoekgebied op een zo gunstig mogelijke plek geprojecteerd, d.w.z. rekening houdend met mens, natuur, inpassing ed.

Bij alternatief 1 wordt aansluiting gezocht bij (opgevulde) groeves (geen GEA-objecten zijnde) en/of voormalige stortlocaties.

Bij alternatief 2 wordt uitgegaan van doorgroei vanuit bestaande voorzieningen

Bij alternatief 3 wordt uitgegaan van nieuwe locaties op maximale afstand van woongebieden én natuurgebieden.

De potentiële zoekgebieden worden, uitgaande van de focus van het alternatief, steeds beoordeeld op de effecten van de eventuele realisatie van een lawaaisportcentrum. Steeds voor 2 varianten:

- Een motorcrossterrein voor alleen trainingen voor motoren, quads en zijspannen voorzien van geluidswerende voorzieningen.
- Een regionaal lawaaisportcentrum met wedstrijden én trainingen voor meerdere sporten naast elkaar zoals motorcross, stockcarraces (autospeedway), outdoor-karting, ministockcar racen voorzien van geluidswerende voorzieningen.

Zonering intensieve veehouderij

Alternatief 0: Handhaven van de huidige zonering (extensiveringsgebied; verwevingsgebied met en zonder bovengrens; LOG projectvestigingsgebied; LOG incidentele nieuwvestiging) en spelregels (o.a. 1,5 ha als referentiemaat in verwevingsgebieden, en toepassing van het Limburgs kwaliteitmenu/BOM+).

Alternatief 1: Handhaving van drie zones, maar met inperking van het areaal landbouwontwikkelingsgebied (zoekgebieden voor LOG's) tot de door de gemeenten inmiddels nader uitwerkte LOG's. Het gaat ook om kansrijke autonome ontwikkelingen. De resterende zoekgebieden voor LOG's volgens het vigerende POL vervallen en worden samengevoegd met de zone verwevingsgebieden (het onderscheid tussen zone verwevingsgebied met en zonder bovengrens komt te vervallen; in plaats hiervan wordt de referentiemaat gebruikt).. De extensiveringsgebieden blijven ongewijzigd. In de verwevingsgebieden intensieve veehouderij is bedrijfsontwikkeling mogelijk als de lokale omstandigheden en regelgeving zoals de PAS dat toelaten. Het al dan niet toelaten van nieuwe grootschalige agrarische ontwikkelingen (die geen deel uitmaken van de huidige afgebakende LOG's) is een zaak van provinciaal belang.

De Provincie legt de zonering vast en geeft spelregels en randvoorwaarden mee ten aanzien van uitbreidingen en nieuwvestigingen en hoe om te gaan met vrijkomende agrarische (bedrijfs)gebouwen (via de omgevingsverordening).

Hier toe kan de procedure van een inpassingsplan aan de orde komen.

Alternatief 2: Alleen handhaven van de extensiveringszones. De bedrijfsontwikkeling buiten de extensiveringszone is afhankelijk van de lokale omstandigheden. Spelregels vanuit andere invalshoeken (bv Nationaal Landschap Zuid-Limburg, Maas, Natura 2000, EHS) spelen daarbij een rol. Door een programmatische aanpak voor o.a. stikstof (PAS) wordt samenhangend invulling gegeven aan het zowel het tegemoetkomen aan de eisen vanuit de Europese regelgeving voor Natura2000 gebieden als ook ruimte geboden aan bedrijfsontwikkeling in combinatie met realisatie van ondermeer emissiearme stalsystemen en mestverwerking. De provincie voert regie op de regionale voorraadontwikkeling en PAS-ontwikkelruimte.

In belangrijke mate zal sprake zijn van doorontwikkeling vanuit bestaande bedrijfslocaties, en reeds in bestemmingsplannen vastliggende LOG's.

Bij dit alternatief ligt de focus voor toekomstige nieuwe vestigingsgebieden voor de ontwikkeling van clusters van landbouwbedrijven en agrogereleerde bedrijvigheid op of aansluitend aan werklocaties bij steden en dorpen (concept: agglomeratielandbouw). Daardoor kunnen kringlopen gesloten worden bijvoorbeeld door koppeling input - output glas en IV, en combinaties met andere functies gericht op energie uitwisseling.

Alternatief 3. Idem als 2, echter in dit alternatief wordt geen afbakening van nieuwe vestigingsgebieden van landbouwbedrijven en agrogerelateerde bedrijvigheid meer voorzien. De focus ligt op de doorontwikkeling van reeds bestaande bedrijfslocaties, -ontwikkelingsgebieden van intensieve veehouderij in balans met de omgeving, waarbij ook ruimte geboden wordt aan bedrijfsontwikkeling in combinatie met realisatie van ondermeer emissiearme stalsystemen en mestverwerking.

Een deel van deze bedrijven zal zich kunnen ontwikkelen tot een cluster met agrogerelateerde bedrijvigheid. De provincie voert regie op de regionale voorraadontwikkeling en PAS-ontwikkelruimte.

Bij de alternatieven 1, 2 en 3 worden varianten bekeken ten aanzien het verbreden van bestaande intensieve veehouderijen door ketenverkorting en verwerking van outputstromen.

Bij alle alternatieven faciliteert de provincie samen met stakeholders de ontwikkeling van duurzame sector in samenhang met een programmatische aanpak gericht op het oplossen en voorkomen van knelpunten ten aanzien van stikstofbelasting op natuurgebieden, het leefklimaat in woonkernen en het sluiten van kringlopen

Hergebruik van vrijkomende (agrarische of niet-agrarische) bebouwing in het buitengebied voor wonen, of kleinschalige vormen van bedrijvigheid is mogelijk mits gezorgd wordt voor een goede landschappelijke inpassing, de monumentale/architectonische kernmerken worden gerespecteerd, de bouwmassa niet toeneemt, er geen negatieve milieueffecten of belemmeringen optreden voor nabijgelegen functies, en er geen verstoring optreedt van het bundelingsbeleid voor wonen en werken. Uitgangspunt is dat overtollige gebouwen zoveel mogelijk worden gesloopt.

Op grond van andere invalshoeken wordt de doorontwikkeling van intensieve veehouderij in specifieke gebieden uitgesloten of gereguleerd (Nationaal Landschap Zuid-Limburg, Winterbed Maas, ecologische infrastructuur, groen-blauwe mantel (P2+P3).

Zonering glastuinbouw

Alternatief 0: Handhaven van de huidige zonering (projectvestigingsgebied, concentratiegebied en overig gebied) en spelregels (o.a. 3 ha als referentiemaat in overig gebied buiten P2/P3, toepassing van Limburgs kwaliteitsmenu).

Alternatief 1: Versobering van de zonering door samenvoegen van "projectvestigingsgebied" en "concentratiegebied" tot ontwikkelzones glastuinbouw, en het herijken van de gebiedsafbakeringen in overeenstemming met de gebieden in (ontwerp)bestemmingsplannen.

In de omgevingsverordening worden de nieuwe zonering en bijbehorende spelregels vastgelegd. Sturende rol van de provincie met name op ontwikkelingen buiten de ontwikkelzone glastuinbouw. Nieuwe bestemmingen voor gebieden of clusters van glastuinbouw (buiten de nu reeds bestaande ruimte in bestemmingsplannen) vergen altijd een procedure van een Provinciaal Inpassingsplan. Doorontwikkeling van bestaande bedrijven en gebieden voor de glastuinbouw wordt overgelaten aan de gemeente, rekening houdend met spelregels over landschappelijke inpassing, combinatie van functies, compenserende sloop van oude kassen e.d.

Alternatief 2: Komt overeen met alternatief 1, echter toekomstige nieuwe vestigingsgebieden voor de glastuinbouwbedrijven nu op of aansluitend aan werklocaties bij steden en dorpen, vaak in clusters van landbouwbedrijven en agrogerelateerde bedrijvigheid. Daardoor kunnen kringlopen gesloten worden bijvoorbeeld door koppeling input - output glas en IV, en combinaties met andere functies gericht op energie uitwisseling. De provincie voert regie op de regionale voorraadontwikkeling.

Alternatief 3: idem als alternatief 1, echter nu worden er geen nieuwe vestigingsgebieden voor glastuinbouw meer nagestreefd/voorzien. Er wordt uitgegaan van doorontwikkeling van bestaande bedrijfslocaties en glastuinbouwgebieden, waarbij ook ruimte gaat ontstaan voor doorontwikkeling van combinaties met ander bedrijfsvormen. Daardoor kunnen kringlopen gesloten worden bijvoorbeeld door koppeling input - output glas en IV, en combinaties met andere functies gericht op energie uitwisseling. De doorontwikkeling van bestaande bedrijven wordt overgelaten aan de gemeente, rekening houdend met spelregels over landschappelijke inpassing, compenserende sloop van oude kassen e.d. De provincie voert regie op de regionale voorraadontwikkeling.

Op grond van andere invalshoeken wordt de doorontwikkeling van glastuinbouw in specifieke gebieden uitgesloten of gereguleerd (Nationaal Landschap Zuid-Limburg, Winterbed Maas, ecologische infrastructuur, groen-blauwe mantel (P2+P3).

Zoekgebieden windturbines

De discussie richt zich op de sturing van windturbines met een masthoogte van 90 meter en meer. Lagere turbines en de zgn. miniturbines blijven buiten beschouwing evenals andere vormen. Hierbij gaat het veel meer om lokale afwegingen. Ze vormen bovendien geen alternatief maar eerder een noodzakelijk aanvulling op grote windturbines.

Uitgangspunt voor de alternatieven is een provinciale bijdrage van 90-120 MW aan de rijksdoelstelling van 6000 MW. Gelet op de huidige omvang van de turbines (ca. 3 MW per turbine) en het reeds opgestelde windvermogen (15 MW) zijn dit maximaal 35 windturbines.

Alternatief 0: Handhaven huidige beleid, d.w.z. geen actief beleid en uitgegaan van clusters van minimaal 3 windturbines. Beperken tot afspraken volgens BLOW-akkoord te weten een taakstelling van 30 MW.

Alternatief 1: Het landschap is in dit alternatief de drager vanuit het besef dat grote turbines niet in elk landschap even passend zijn. In een uitgevoerde landschapstudie¹ zijn strategieën onderzocht en getoetst die hebben geleid tot zoekgebieden. Dit zijn de grootschalige en rationeel verkavelde landschappen van Peelland en de gebieden langs de Limburgse grens grenzend aan gebieden in België of Duitsland waar reeds turbines staan en daarmee reeds landschappelijk zijn beïnvloed. Het gaat om gebieden waar menselijke activiteiten het landschap nadrukkelijk mede hebben gevormd.

Alternatief 2: Duurzame economische ontwikkeling is hier het leidend principe. In toenemende mate zoeken bedrijven mogelijkheden om het energieverbruik te verduurzamen, windturbines zijn hiervoor een kosteneffectieve optie op het moment dat bedrijven rechtstreeks kunnen aansluiten. Plaatsing van turbines rond bedrijventerreinen, LOG's of vestigingsgebieden voor glastuinbouw sluit aan bij concentraties van bedrijvigheid met de mogelijkheid voor de plaatsing van meerdere turbines in één opstelling.

Alternatief 3: Dit alternatief gaat uit van het minimaliseren van de hindereffecten. Windturbines veroorzaken geluid en slagschaduw. Deze effecten kunnen worden geminimaliseerd door turbines te plaatsen in gebieden met lage bevolkingsdichtheid en verwijderd van woonkernen.

Er zal binnen de alternatieven worden gevarieerd met cluster grootte (het aantal turbines in één opstelling). Grotere clusters leiden sneller tot het gewenste resultaat (90-120 MW), met kleinere

¹ Landschapsadvies Windenergie Limburg "Voor de wind", Veenbos en Bösch landschapsarchitecten, maart 2011

clusters zijn er naar verwachting meer locaties die ontwikkeld kunnen worden, maar mogelijk meer onderlinge visuele interferentie kunnen vormen.

Plaatsing van windturbines is op voorhand beperkt omdat er wettelijke regels gelden die in acht moeten worden genomen, zoals de afstand tot woningen in verband met geluid en afstand tot radar en vliegvelden. Deze belemmeringen zullen ruimtelijk vertaald worden naar een belemmeringenkaart.

Zoek- en regiegebieden warmte-koudeopslag

Alternatief 0: Handhaven huidige beleid. Dit alternatief betreft het handhaven van de huidige situatie waarin bescherming van de ondergrond zich onder andere richt op de grondwatervoorraad ten behoeve van drinkwatervoorziening (grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones) en daarnaast bodembeschermingsgebieden. WKO-systemen zijn uitgesloten in grondwaterpakketten voor de drinkwaterwinning, en zijn daarbuiten aan beperkingen onderhevig als Natura2000 en EHS-belangen aan de orde zijn.

Alternatief 1: Idem als alternatief 0, maar tevens het afbakenen van zoekgebieden voor WKO. Dit alternatief zet in op het in beeld brengen van gebieden die geschikt zijn voor gebruik voor WKO. Het betreft gebieden waarvan de ondergrond zich voor wat betreft de geologie leent voor toepassing van WKO. De Provincie beoogt hiermee de toepassing van WKO te stimuleren, maar voert binnen deze gebieden geen regie op de ordening van WKO-systemen, waardoor het principe "wie het eerst komt, wie het eerst pompt" blijft gelden. Buiten deze zoekgebieden is de toepassing van WKO minder kansrijk.

Alternatief 2: Idem als alternatief 1, waarbij binnen de zoekgebieden regiegebieden worden afgebakend. Regiegebieden zijn gebieden waarin toepassing van WKO op een zodanig intensieve schaal plaatsvindt, of in de toekomst naar verwachting plaats zal gaan vinden, dat ordening van de systemen nodig is om maximale synergie tussen de systemen te bereiken en onderlinge verstoring te voorkomen. Voor de fase 1 analyse worden ondermeer werklocaties, (ver-)nieuwbouwlocaties, en glastuinbouwgebieden opgevat als regiegebieden. In deze gebieden wil de Provincie de regie nemen om samen met gemeenten en andere betrokken partners de gewenste ordening vorm te geven. Hiermee wordt een optimaal gebruik van de ondergrond voor WKO beoogd, waarbij niet langer het principe "wie het eerst komt, wie het eerst pompt" geldt.

4.3. Fase 2: Beoordeling integraal voorkeursalternatief

Het tussenrapport Plan-MER fase 1 wordt ingebracht in en afgestemd met de resultaten vanuit parallelle lopende processen gericht op:

- het actualiseren/herijken van de (grensoverschrijdende) visie op Limburg+ en op de drie regio's Noord, Midden en Zuid-Limburg
- Het heroverwegen van de aanpak in het kader van de diverse prioritaire onderwerpen.

Het resultaat hiervan is het tussendocument "Hoofdpijnschets POL2014".

Dit tussendocument bevat de, in overleg met de regionale stakeholders, bepaalde hoofdpijnen van de geactualiseerde visies, en ambities van de Provincie op de POL-relevante beleidsonderwerpen. Ook met een onderbouwing voor die geactualiseerde visie en aanpak voor de prioritaire onderwerpen.

Dit vormt de basis voor een integraal voorkeursalternatief, dat in fase 2 nader wordt beoordeeld.

In fase 2 wordt het integrale voorkeursalternatief, bestaande uit de meest relevante kenmerkende beleidskeuzen voor het ontwerp-POL2014, vergeleken met de voortzetting beleid POL2006 en de

huidige situatie (autonome ontwikkeling) als referentie. Hierbij richt de analyse zich op Limburg als geheel, maar ook gebiedsgericht voor Noord, Midden en Zuid.

Over de aanpak van de Plan-MER in fase 2 wordt een aanvullend deel 2 bij de Nota Reikwijdte en detailniveau opgesteld en in maart 2013 voor advies voorgelegd aan de Commissie voor de milieueffectrapportage.

Het voorkeursalternatief zal de hoofdkeuzes voor alle twaalf prioritaire onderwerpen omvatten. Wat die keuzes zijn is op dit moment nog niet in te vullen en zal, zoals hierboven beschreven, in de loop van het proces (in de eerste helft van 2013) worden ingevuld.

De methode van het bepalen en beoordelen van de effecten wordt in maart 2013 in het aanvullende deel van de NRD nader beschreven.

Daarbij worden de (cumulatieve) effecten in beeld gebracht, en wordt via het beoordelingscriterium 'beïnvloeding Natura2000 doelen' beoordeeld op welke onderdelen er sprake is/ kan zijn van mogelijke significante effecten op Natura2000-gebieden. Verder wordt een indicatie gegeven van de noodzaak tot en richting van mitigerende en/of compenserende maatregelen. Daarmee wordt invulling gegeven aan de globale passende beoordeling.

Bij het in beeld brengen van (cumulatieve) effecten wordt grensoverschrijdend gekeken. De in de nabijheid van de Limburgse grens gelegen buitenlandse natuurgebieden, woon- en werkgebieden worden meegenomen in de analyses die in het kader van de planvoorbereiding worden uitgevoerd. In fase 1 van de planvoorbereiding wordt een voortoets uitgevoerd om te bezien of en voor welke gebieden er reden is tot het opstellen van een Passende Beoordeling conform de EU-Habitatrichtlijn. Indien dat ook betrekking heeft op gebieden in de omliggende landen of provincies, zal hiertoe tijdig in overleg worden getreden met de overheid in het buurland resp. de buurprovincie."

4.4. Beoordelingscriteria, indicatoren en wijze van effectbepaling

Zoals vermeld bij de uitgangspunten kiezen we voor een brede beschrijving van effecten. Er wordt niet alleen gekeken naar milieu, maar breder naar effecten op de omgeving, voor de mens en voor de economie (people, planet, profit).

Het fase-1-onderzoek levert (informatie over) bouwstenen op voor de integrale, gebiedsgerichte uitwerking in fase 2. Omdat in de tweede fase alle onderwerpen zullen worden beschouwd, vraagt die fase om een ander en uitgebreider analyse- en afwegingskader dan dat voor fase 1.

In aansluiting op het advies van Commissie m.e.r. worden in fase 1 per onderwerp een beperkte set beoordelingscriteria en indicatoren gebruikt welke direct relevant zijn voor het onderzochte onderwerp. Deze selectie aan beoordelingscriteria en de methodiek als zodanig moet worden verantwoord in het tussenrapport Plan-MER fase 1.

Daarbij moet rekening gehouden worden met de specifieke effecten per onderwerp. Het is immers van belang om ons in fase 1 juist te richten op die zaken die het verschil maken.

We kiezen zoveel mogelijk voor een kwalitatieve insteek bij het bepalen van de effecten. Dat past het beste bij het karakter van de beleidsuitspraken in het POL. Daarbij wordt gebruik gemaakt van reeds beschikbare informatie.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van het integrale beoordelingskader waarvan we vooralsnog uitgaan voor fase 2. Voor fase 1 wordt, zoals aangegeven, per onderwerp, een selectie hieruit gemaakt.

Domein	Focus	criteria
Omgeving	Biodiversiteit	Kwaliteit Natura2000-gebieden Kwaliteit KRW-beken Omvang EHS Kwaliteit EHS Europees beschermde flora en fauna Samenhang natuurnetwerken
	Klimaat	Adaptatiemogelijkheid flora en fauna Energietransitie naar duurzame bronnen CO ₂ -emissie
	Water	Opvangen droogteperioden Beschikbaarheid zoet water Veerkrachtige Maas en zijbeken
	Ondergrond	Kwaliteit bodem- en grondwater Risico's voor de drinkwatervoorziening Archeologische waarden Voorraad grondstoffen Thermische kwaliteit ondergrond Bodemstabiliteit (waaronder onderaardse kalksteengroeven) Erosiegevoeligheid Bodemafdekking Aardkundige waarden
Mens	Gezonde, veilige leefomgeving	Kwaliteit oppervlaktewater Kwaliteit lucht Kwaliteit bodem Geluidshinder Kwaliteit stiltegebieden Lichthinder Overstromingsrisico Verkeersveiligheid Externe veiligheid
	Aantrekkelijke leefomgeving	Kwaliteit stedelijk gebied Kwaliteit landelijk gebied Barrièrewerking Gaafheid (context van) cultuurhistorische/monumentale elementen
	Wonen en werken	Woningvoorraad in steden en kernen Voorzieningen in steden en kernen Werkgelegenheid in buitengebied, kernen en steden
Economie	Vestigingsklimaat	Kwaliteit van werklocaties Bereikbaarheid van steden Ruimte voor de Limburgse topsectoren Ruimte voor landbouw Kennisinfrastructuur Kwaliteit logistieke systeem
	Prestaties sectoren	De Limburgse topsectoren Ontwikkeling MKB
	Bereikbaarheid	Doorstroming nationaal wegennet Doorstroming regionaal wegennet Bereikbaarheid woon-werkgebieden per openbaar vervoer

		Kwaliteit en omvang luchtverbindingen/ luchthavens Kwaliteit en omvang van vervoermogelijkheden via spoor Kwaliteit en omvang van vervoersmogelijkheden via water
--	--	---

De beoordelingscriteria moeten vertaald worden naar indicatoren. Daarbij moet rekening gehouden worden met de specifieke effecten per onderwerp. Het is immers van belang om ons juist te richten op die zaken die het verschil maken.

We kiezen zoveel mogelijk voor een eenvoudige kwantitatieve of kwalitatieve insteek bij het bepalen van de effecten. Dat past het beste bij het karakter van de beleidsuitspraken in het POL. Daarbij wordt gebruik gemaakt van reeds beschikbare informatie.

5. Opzet plan-MER

Er is sprake van 3 producten (de eerste en derde horen bij het plan-MER, de tweede is een tussenproduct op weg naar het POL2014):

- Het tussenrapport Plan-MER fase 1 (december 2012)
- Het tussendocument "Hoofdpijnschets POL2014" (maart 2013)
- Het Plan-MER inclusief de Passende Beoordeling (eind 2013).

5.1. Indicatief productbeeld tussenrapport Plan-MER fase 1

Wij gaan uit van de volgende opzet van het tussenrapport Plan-MER fase 1:

Samenvatting

Voorwoord en leeswijzer

Inleiding: functie en inhoud van het tussenrapport

Proces planvoorbereiding POL2014: herijking visies, prioritaire onderwerpen, fasering

Visie en ambities op schaalniveau Limburg en voor de regio's (hoofdpijnen POL2006)

Samenhangend beeld van trends op provinciaal niveau en per regio.

Beschrijving van de 7 onderwerpen Plan-MER fase 1:

huidige situatie, trends en ontwikkelingen, huidig beleid en de alternatieven (inclusief motivering)

Aanpak effectanalyse en beoordelingskader fase1.

Beschrijving en beoordeling van de effecten van de alternatieven fase 1 per onderwerp en op niveau Limburg en per regio.

Voortoets Passende beoordeling.

Grensoverschrijdende effecten

relevante gebieden in het aangrenzende provincies en buitenland, effecten op Limburg vanuit het ommeland, effecten alternatieven op ommeland.

Indien blijkt dat sprake is van mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu in een ander land (en er dus sprake is van een m.e.r.-plicht) moet de regering van dat land of een door die regering aangewezen autoriteit zo spoedig mogelijk op de hoogte te worden gesteld, maar in ieder geval niet later dan het publiek in eigen land op de hoogte wordt gesteld

Aanbevelingen voor vervolgfase

Referenties

Bijlagen

5.2. Indicatief productbeeld Hoofdpijnschets POL2014

Samenvatting

Voorwoord en leeswijzer

Inleiding: functie en inhoud van de Hoofdpijnschets.

Proces planvoorbereiding POL2014: herijking visies, prioritaire onderwerpen, fasering

Belangrijkste trends en ontwikkelingen op provinciaal niveau en per regio.

Van bouwstenen fase 1 naar tussendocument "Hoofdpijnschets POL2014"

Visie en ambities (accent op de veranderingen t.o.v. POL2006)

Limburg +

Noord-Limburg

Midden-limburg

Zuid-Limburg

Ambities en strategieën voor de prioritaire onderwerpen (en eventueel andere thema's) (accent op de veranderingen t.o.v. POL2006). Hoofdpijnen voorkeurstrategieën; motivatie voor die keuzen o.a. uit tussenrapport Plan-MER fase 1.

Beoordeling effecten op hoofdpijnen, voortoets Natura 2000.

Grensoverschrijdende effecten

Vervolgproces

5.3. Indicatief productbeeld Plan-MER (incl Passende beoordeling)

Wij gaan uit van de volgende opzet van het plan-MER:

Samenvatting

Voorwoord en leeswijzer

Inleiding:

Waarom een Plan-MER voor het POL2014, de m.e.r.-procedure, beleidskeuze in het POL en de rol van de Plan-MER en Passende Beoordeling

Beschrijving huidige situatie, trends en autonome ontwikkeling op niveau Limburg en naar regio's Noord, Midden en Zuid

Van bouwstenen fase 1 naar integraal voorkeursalternatief
Visie (provinciaal, regionaal), ambities, doelen en strategieën

Integraal beoordelingskader

Beschrijving en beoordeling effecten VKA t.o.v. AO

Domein Mens,
Domein Omgeving
Domein Economie

Integrale beschouwing: gevolgen van het voorkeursalternatief

Limburg
Limburg in drie regio's

Grensoverschrijdende effecten

Indien blijkt dat als gevolg van een in een plan voorgenomen activiteit sprake is van mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu in een ander land (en er dus sprake is van een m.e.r.-plicht) moet de regering van dat land of een door die regering aangewezen autoriteit zo spoedig mogelijk op de hoogte te worden gesteld, maar in ieder geval niet later dan het publiek in eigen land op de hoogte wordt gesteld.

Resultaten globale passende Beoordeling

Een passende beoordeling voor een plan op grond van de art 19j lid 2 van de Natuurbeschermingswet 1998 is pas aan de orde als dat plan voldoende concreet is.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Leemten in kennis

6. Te volgen procedure

Voor het plan-MER geldt de uitgebreide procedure zoals vastgelegd in de Wet Milieubeheer:

1. Kennisgeving	27 augustus 2012
2a. Mogelijkheid voor indienen van zienswijzen 2b. Raadpleging en advies inzake reikwijdte en detailniveau	27 augustus tot en met 7 oktober 2012
3. Definitieve NRD	13 november 2012
4. Opstellen ontwerp-POL2014 en het Plan-MER	november 2012 – november 2013
5. Kennisgeving ontwerp-POL2014 en plan-MER	december 2013
6a. Mogelijkheid voor indienen van zienswijzen 6b. Advies commissie m.e.r	december 2013–februari 2014
7. Besluit vaststelling POL2014 door Provinciale Staten	mei 2014
8. Bekendmaking en mededeling	juni 2014

7. Relevant beleid

In onderstaand overzicht worden, niet uitputtend, de meest relevante beleidskaders en wet- en regelgeving weergegeven, waarmee in het plan-MER rekening wordt gehouden

Europese wet- en regelgeving

- Natura 2000

Landelijke beleid, wet- en regelgeving

- Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)
- MIRT-programma, Gebiedsagenda MIRT
- Deltaprogramma
- Waterwet en beleidslijn grote rivieren
- Bestuursafspraken Rijk/IPO/VNG/UvW
- Natuurbeschermingswet
- Flora- en faunawet
- AMVB Ruimte

Provinciale beleid, wet- en regelgeving

- POL2006
- POL-aanvulling Zandmaas
- POL-aanvulling Grensmaas
- POL-aanvulling Beëindiging Kalksteenwinning St.Pietersberg
- POL-aanvulling Uitbreiding Groeve 't Rooth
- POL-aanvulling Waterplan Limburg
- POL-aanvulling PVVP
- POL-aanvulling Gebiedsontwikkeling Klavertje 4

Regionaal beleid

- Masterplan Maasplassen
- Gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum
- Gebiedsontwikkeling Midden-Limburg
- Gebiedsontwikkeling Kempen-Broek – IJzeren Man

